

III seminarium

Chłodno o

HYDROGEOLOGII

Murzasichle, 5-6 marca 2012

Problemy badawcze, prawne i organizacyjne ustalania zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych oraz przeprowadzania bilansu wodno-gospodarczego

moderator: dr Piotr Herbich

PSH

PAŃSTWOWA SŁUŻBA HYDROGEOLOGICZNA

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy

www.pgi.gov.pl

www.psh.gov.pl

Problemy , które przedyskutujemy ...

- **Formalne uwarunkowania ustalania zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych w świetle zmian prawa geologicznego i wodnego.**
- **Dokumentacja ustalająca zasoby dyspozycyjne wód podziemnych i zasady ich zagospodarowania jako podstawa merytoryczna dla ustanawiania warunków korzystania z wód regionu wodnego i zlewni.**

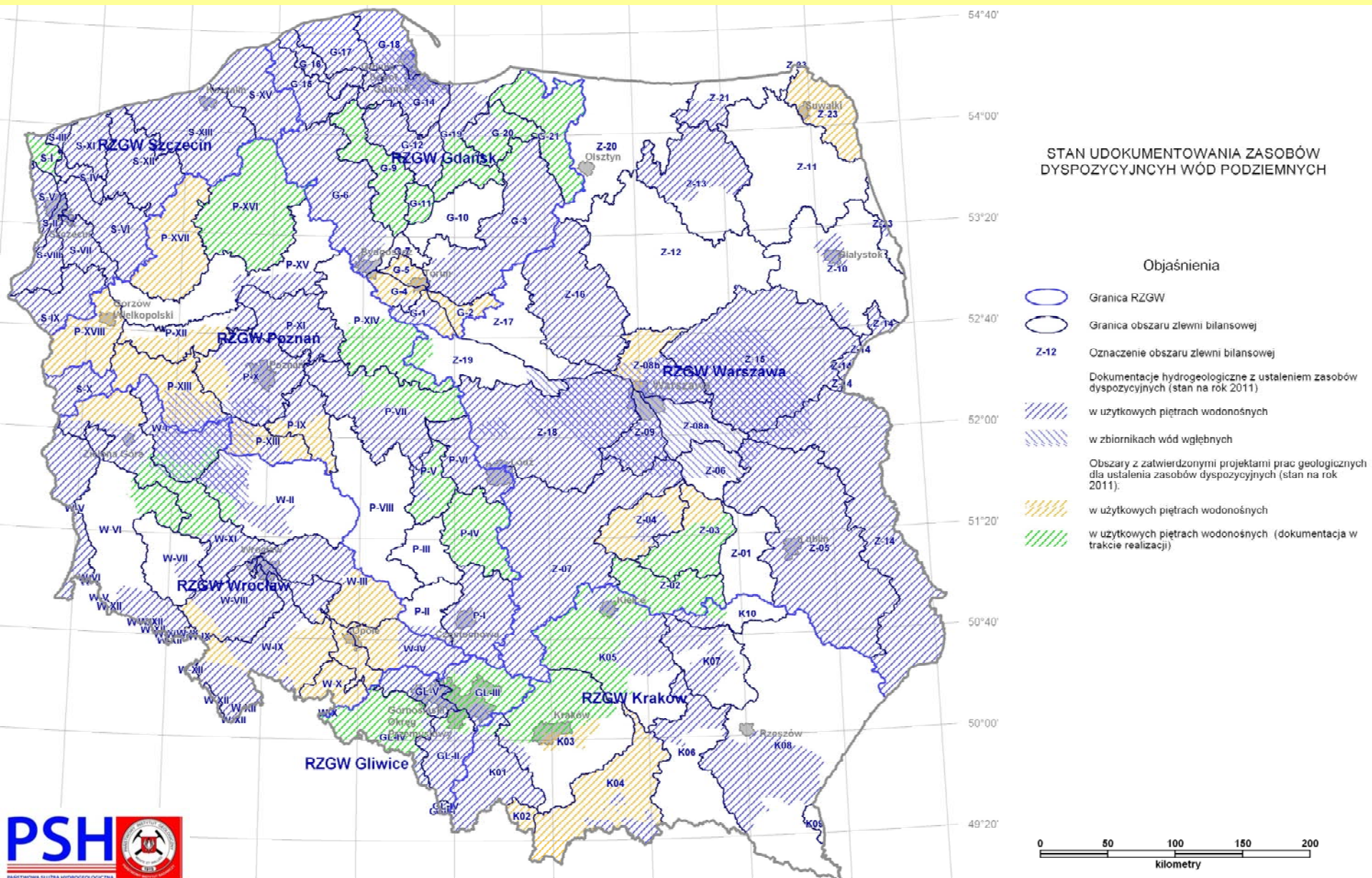
po przerwie ...

- **Wybrane aspekty metodyczne określania zasobów odnawialnych i ustalania zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych w świetle wymogów jednolitych bilansów wodno-gospodarczych zlewni.**
- **Czy GZWP może być jednostką ustalania i bilansowania zasobów dyspozycyjnych?**

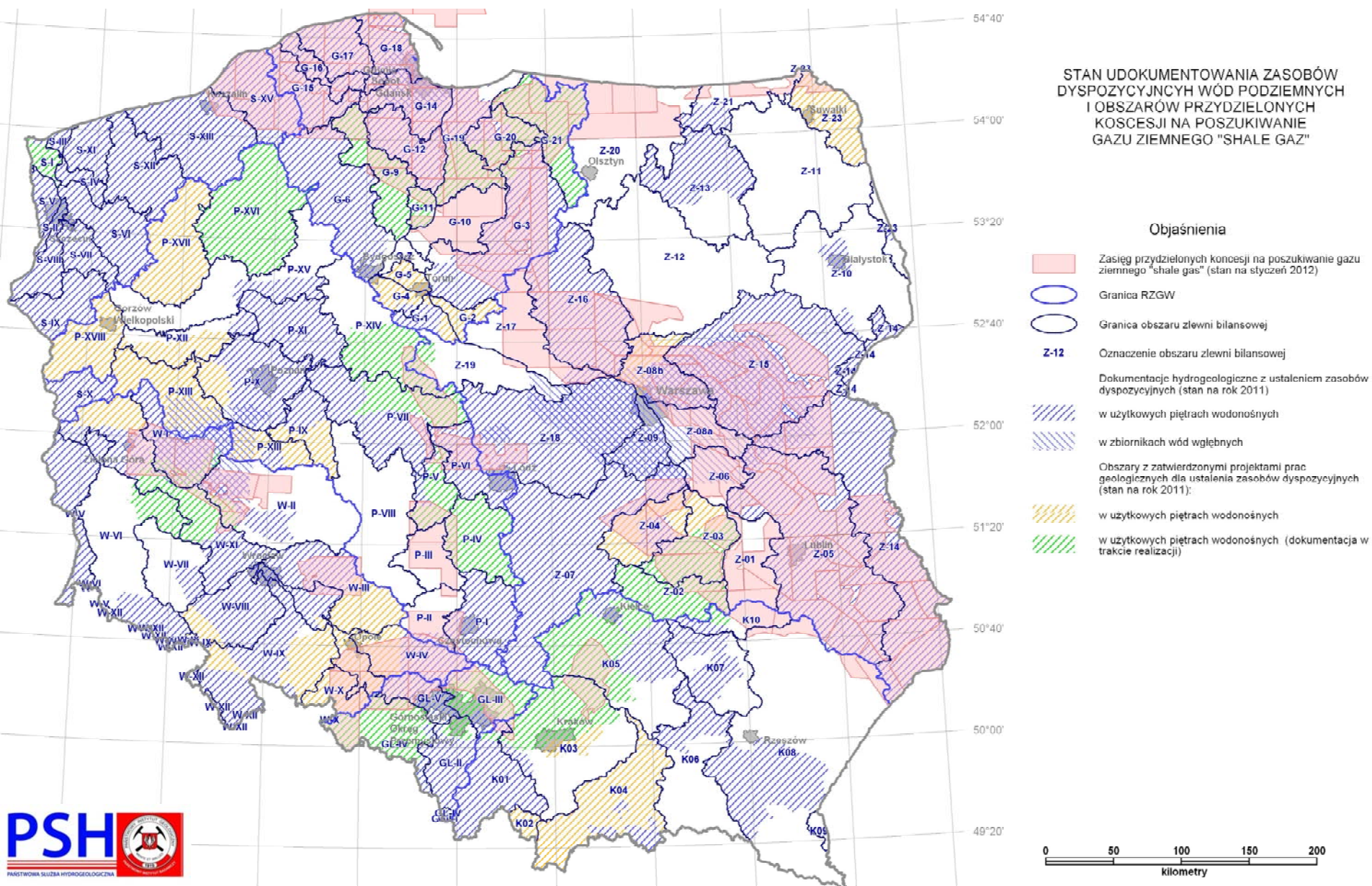
Zmiany ram prawnych – geologicznych i wodnych

- **Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. - Prawo geologiczne i górnicze - Pgg [Dz.U. Nr 163 poz. 981] - obowiązuje od 1 stycznia 2012r.**
- **Rozporządzenie MŚ z dnia 23 XII 2011r. w sprawie dokumentacji hydrogeologicznej i dokumentacji geologiczno-inżynierskiej [Dz.U. Nr 291 poz.1714]**
- **Ustawa z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (Dz.U.2001 Nr 115 poz.1229), zmienioną Ustawą z dnia 5 stycznia 2011r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw - Pw (Dz.U.2011.32.159).**

Osiągnięty stan udokumentowania zasobów dyspozycyjnych (marzec 2012)

Udokumentowanie zasobów dyspozycyjnych w obszarach koncesji gazu łupkowego

Konsekwencje zmiany ram prawnych

- Przekazanie **państwowej służbie geologicznej** odpowiedzialności za realizację przedsięwzięć z dziedziny potrzeb geologii jako **wykonywanie zadań państwa w zakresie geologii** – dotychczas będących w kompetencjach Ministra Środowiska, lecz bez obowiązku prowadzenia przez nią **prac dla bilansowania i ochrony wód podziemnych, w tym rozpoznawania i ustalania zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych** (Pgg, art.161, 162);
- Zadania te powinna przejąć **państwowa służba hydrogeologiczna**, która zgodnie z art. 102 ust. 2 Ustawy z dnia 18 lipca 2001r. - Prawo wodne (z późniejszymi zmianami) „**wykonuje zadania państwa na potrzeby rozpoznawania, bilansowania i ochrony wód podziemnych w celu racjonalnego ich wykorzystania przez społeczeństwo oraz gospodarkę**”.

Konsekwencje zmiany ram prawnych

- Możliwość sporządzania dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby dyspozycyjne wód podziemnych bez obowiązku uprzedniego wykonania i zatwierdzenia projektu prac geologicznych (*Pgg przewiduje wykonywanie i zatwierdzanie jedynie projektu robót geologicznych*)

DYSKUSJA : identyfikacja zagrożeń

- *Brak miarodajnej podstawy dla identyfikacji stan rozpoznania oraz ustalenia niezbędnego zakresu badań uzupełniających wraz z ich kosztorysem.*
- *Trudności w opracowaniu SIWZ-u i szczegółowego opisu zamówienia na wykonanie dokumentacji.*
- *Brak podstaw dla kontroli przebiegu i odbioru wyniku prac dokumentacyjnych w ramach nadzoru zamawiającego.*

DYSKUSJA : propozycja rozwiązań

PSH - organ przygotowujący „Program prac na wykonanie dokumentacji...”, zamawiający i nadzorujący jej wykonanie, dokonujący odbioru dokumentacji hydrogeologicznej

Konsekwencje zmiany ram prawnych

- powstanie warunków formalnych dla sporządzania dokumentacji hydrogeologicznych przez osoby nie posiadające krajowych uprawnień geologicznych oraz wykonywania takich dokumentacji przez firmy nie wykazujące się dorobkiem w zakresie dokumentowania w trybie obowiązującym w krajowym systemie prawnym

DYSKUSJA : identyfikacja zagrożeń:

- Obniżenie poziomu merytorycznego wykonywanych dokumentacji
- Wypieranie i eliminacja wykonawców krajowych

DYSKUSJA : propozycja rozwiązań

- Opracowanie szczegółowego **poradnika metodycznego** oraz **instrukcji techniczno-organizacyjnej** realizacji prac dla dokumentowania zasobów dyspozycyjnych - sporządzania programów, ustalania zasobów, prowadzenia bilansów, określania warunków korzystania z wód podziemnych (**poradnik jest w opracowaniu – zgodnie z „Kierunkami badań w dziedzinie hydrogeologii na lata 2008-2015” -HJJ**)

Konsekwencje zmiany ram prawnych

DYSKUSJA : c.d. propozycji rozwiązań

- Państwowy Instytut Geologiczny zgłosił w lutym 2012 NFOŚiGW do realizacji w latach 2013-2014 jako **zadanie państwowej służby hydrogeologicznej** :

„Wykonanie programów prac i dokumentacji hydrogeologicznych ustalających zasoby dyspozycyjne wód podziemnych dla potrzeb przeprowadzania bilansów wodno-gospodarczych oraz opracowania warunków korzystania z wód regionu wodnego i zlewni”.

Etap 1. Waloryzacja udokumentowania zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych, opracowanie harmonogramu, zakresu i metodyki prac, ustalenie trybu wykonania przedsięwzięcia geologicznego i uruchomienie realizacji projektu.”

Pozycja dokumentacji zasobów dyspozycyjnych w gospodarce wodnej

Dokumentacja ustalająca zasoby dyspozycyjne wód podziemnych stanowi podstawę:

- określenia zasad optymalnego rozrządu zasobów wód podziemnych dla zaspokojenia potrzeb wodnych środowiska, ludności i gospodarki;
- przeprowadzenia jednolitego bilansu wodno-gospodarczego dla identyfikacji rezerw i deficytów zasobów wodnych zlewni;
- ustanowienia warunków korzystania z wód regionu wodnego i zlewni (*Art. 115 Pw*)

Udajemy się na przerwę ...

DYSKUSJA - propozycja tematów :
**aspekty metodyczne ustalania zasobów
dyspozycyjnych wód podziemnych**

**Określanie wymaganego udziału wód
podziemnych w kształtowaniu przepływu
nienaruszalnego rzek Q_{nh}**

Problemy wymagające dyskusji

- Stosowanie metod statystycznych $Q_{nh} = f(NQ)$
- Sens przyrodniczy sytuacji gdy:
 $Q_{nh} > SNQR$
 $Q_{nh} > QG$
- Czy przepływu nienaruszalnego ma być utrzymany
wyłącznie przez zasilanie podziemne QG
 $QG = 0,25 \div 0,70 Q \rightarrow Q_{nh} = f(0,25 \div 0,70 QG)$

DYSKUSJA - propozycja tematów :
**aspekty metodyczne ustalania zasobów
dyspozycyjnych wód podziemnych**

**Potrzeby wodne ekosystemów lądowych
zależnych od wód podziemnych**

Problemy wymagające dyskusji

- Formalne określenie wymogów dla stanu wód podziemnych w głównych typach chronionych ekosystemów zależnych
- Hydrodynamiczne zdefiniowanie i odwzorowanie ekologicznych wymogów dla stanu wód podziemnych
- Metodyka modelowego odwzorowania pierwszego poziomu wodonośnego w skali regionalnej
- Uwzględnianie cyklicznych zmian hydrologicznych w prognozach modelowych

DYSKUSJA - propozycja tematów : **aspekty metodyczne ustalania zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych**

**Zasoby dyspozycyjne ustalone w funkcji
średniego z wielolecia zasilania wód
podziemnych**

Problemy wymagające dyskusji :

- Ustalenie wspólnych referencyjnych okresów wieloletnich dla określania:
 - **odnawialnych i dyspozycyjnych zasobów wód podziemnych jednostki bilansowej,**
 - **zasobów wód powierzchniowych wyrażonych wieloletnim ciągiem przepływu rzek w przekrojach bilansowych**

**jako wymóg przeprowadzenia jednolitego bilansu
wodno-gospodarczego zlewni**

DYSKUSJA - propozycja tematów : **aspekty metodyczne ustalania zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych**

Jednolity bilans wodno-gospodarczy zlewni

Problemy wymagające dyskusji

- Określanie wpływu poboru wód podziemnych na przepływ wód powierzchniowych
 - korekta wieloletniego ciągu przepływów średnich okresowych w bilansowych przekrojach rzecznych,
 - korekta przepływów gwarantowanych.
- Uwzględnianie sposobu użytkowania pobranych wód podziemnych
 - zwrot do zlewni wody pobranej z ujęć studziennych,
 - użytkowy charakter wód zużytych (ścieków) wprowadzanych do rzek w zlewni

DYSKUSJA - propozycja tematów :
**aspekty metodyczne ustalania zasobów
dyspozycyjnych wód podziemnych**

Ocena stanu wód podziemnych zgodna z RDW

Problemy wymagające dyskusji

- Zasoby dyspozycyjne rejonów wodno-gospodarczych - jednostek bilansowych wód podziemnych i powierzchniowych.
- Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) jako jednostki oceny stanu ilościowego wód podziemnych – stopnia osiągnięcia celów środowiskowych Ramowej Dyrektywy Wodnej

DYSKUSJA - czy GZWP może być jednostką ustalania i bilansowania zasobów dyspozycyjnych?

Szacowanie zasobów dyspozycyjnych GZWP

Problemy wymagające dyskusji

- Czy GZWP może być jednostką bilansową w rozumieniu wymogów gospodarki wodnej, jeżeli:
- GZWP – jest jednostką hydrostrukturalną, obejmującą wydzieloną część określonego GUPW spełniającą wysokie kryteria parametryczne, wyznaczoną dla ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem
- GZWP nie jest jednostką hydrodynamiczną ustalania zasobów, przeprowadzania jednolitego bilansu wodno-gospodarczego

Jak z dyspozycją zasobów ... sił ?

